

CHƯƠNG II: QUÁ TRÌNH NGHIÊN CỨU THỐNG KÊ

Sơ đồ chung của quá trình nghiên cứu

***R* Xác định mục đích nghiên cứu**

Trả lời câu hỏi:

- Phản ánh các vấn đề gì?
- Phản ánh bằng các chỉ tiêu thống kê nào?
- Phục vụ cho ai?

R Phân tích đặc điểm hiện tượng

Trả lời câu hỏi:

- Đối tượng có đặc điểm đặc thù gì phân biệt với các hiện tượng khác?
- Đối tượng nằm trong hoàn cảnh không gian và thời gian nào?

Xây dựng hệ thống chỉ tiêu thống kê

- * **KN:** Là một tập hợp các chỉ tiêu có thể phản ánh các mặt, các tính chất quan trọng nhất, các mối liên hệ cơ bản giữa các mặt trong tổng thể và giữa các hiện tượng nghiên cứu với các hiện tượng khác có liên quan.
- * **Tác dụng:** Lượng hoá các mặt quan trọng nhất, cơ cấu và các mối liên hệ cơ bản của hiện tượng nghiên cứu -> nhận thức được bản chất và tính quy luật hiện tượng.
- * **Căn cứ xây dựng HTCTTK:** Mục đích nghiên cứu; Tính chất và đặc điểm của đối tượng nghiên cứu; Khả năng nhân tài vật lực cho phép.

I. ĐIỀU TRA THỐNG KÊ

1

Khái niệm chung về điều tra thống kê

2

Phân loại điều tra thống kê

3

Các phương pháp thu thập thông tin

4

Các hình thức thu thập thông tin

5

Phương án điều tra thống kê

6

Sai số trong điều tra thống kê

1. Khái niệm điều tra thống kê

☆ Khái niệm:

Tổ chức một cách khoa học và theo một kế hoạch thống nhất việc thu thập tài liệu về các hiện tượng và quá trình kinh tế xã hội.

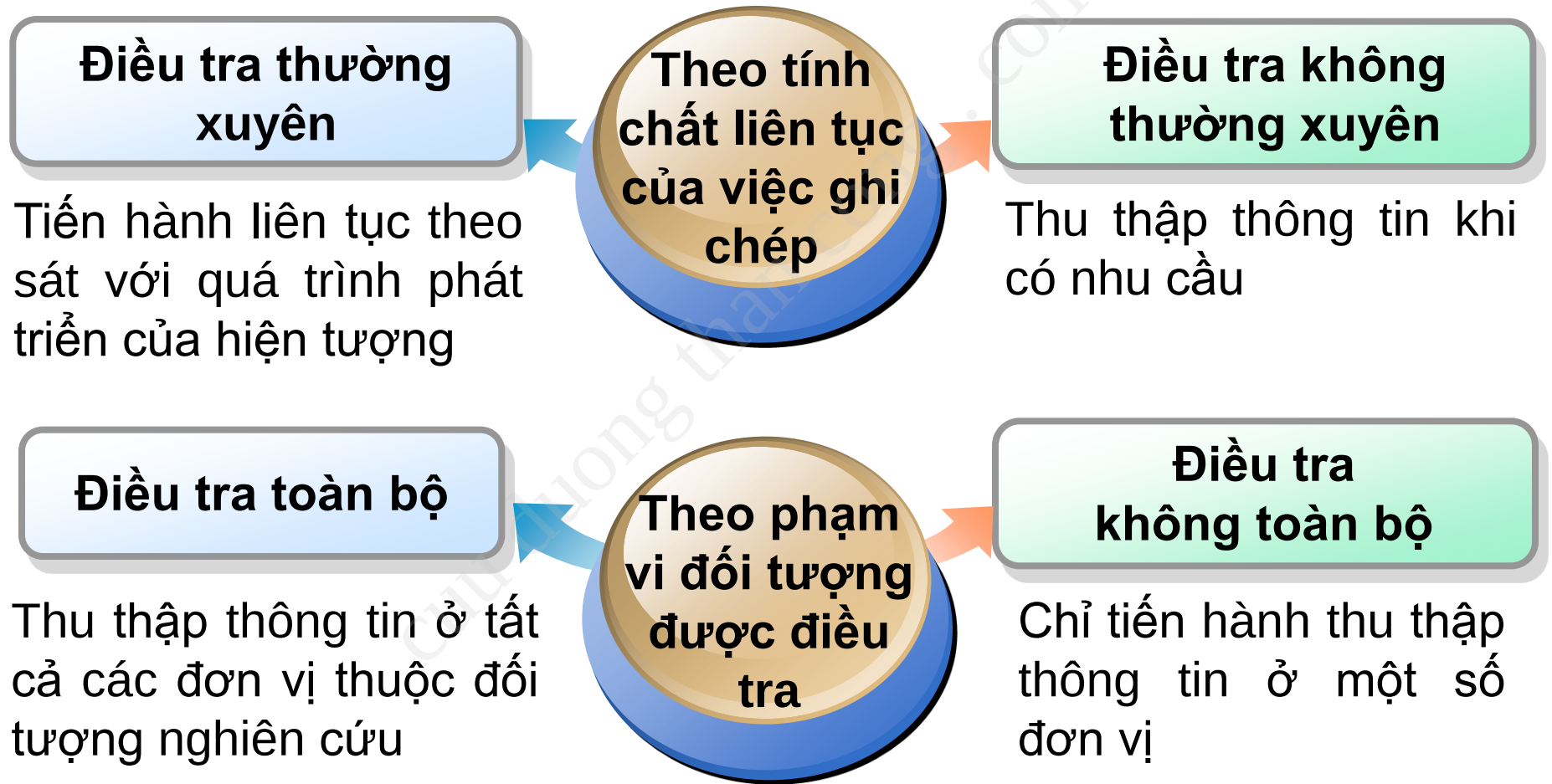
☆ Ý nghĩa:

- Cung cấp thông tin
- Ảnh hưởng trực tiếp tới độ chính xác, khách quan
- Căn cứ tin cậy

☆ Yêu cầu:

- Trung thực, chính xác, khách quan.
- Phản ánh kịp thời.
- Phản ánh đầy đủ.

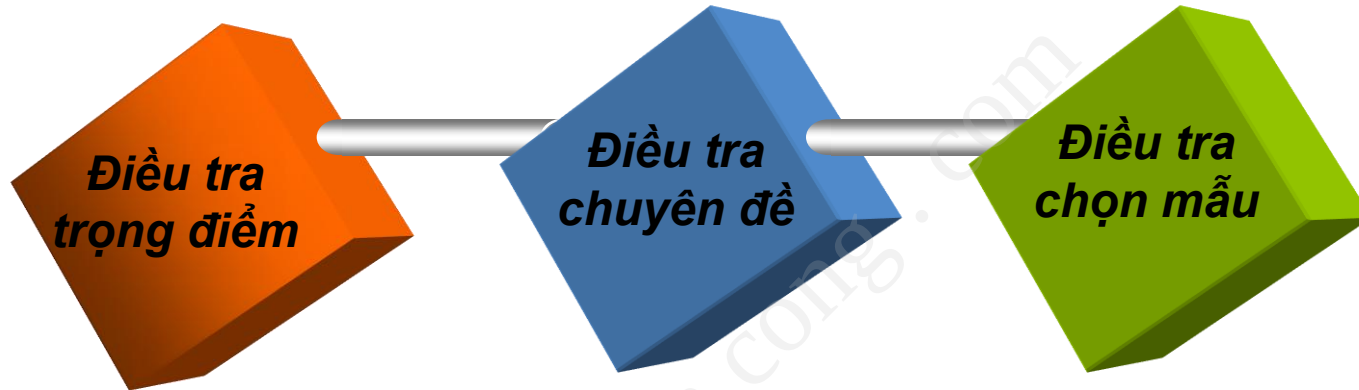
2. Các loại điều tra thống kê

2. Các loại điều tra thống kê

Điều tra	Toàn bộ	Không toàn bộ
Ưu điểm	- Cung cấp tài liệu đầy đủ nhất về từng đơn vị tổng thể - Cho biết quy mô tổng thể	- Tiết kiệm - Chất lượng tài liệu thu được cao
Nhược điểm	- Tốn kém - Chất lượng tài liệu không cao - Đôi khi không thể hoặc không cần thiết tiến hành điều tra toàn bộ	- Không cung cấp tài liệu chi tiết, đầy đủ về từng đơn vị tổng thể - Không biết quy mô tổng thể - Có sai số

Điều tra không toàn bộ

Tiến hành thu thập thông tin ở bộ phận chiếm tỷ trọng lớn nhất trong tổng thể

Tiến hành thu thập thông tin trên một số ít các đơn vị (thậm chí 1 đơn vị) nhưng đi sâu nghiên cứu trên nhiều phương diện

Tiến hành thu thập thông tin trên số lượng lớn các đơn vị, kết quả thường để suy rộng cho tổng thể

3. Các phương pháp thu thập thông tin

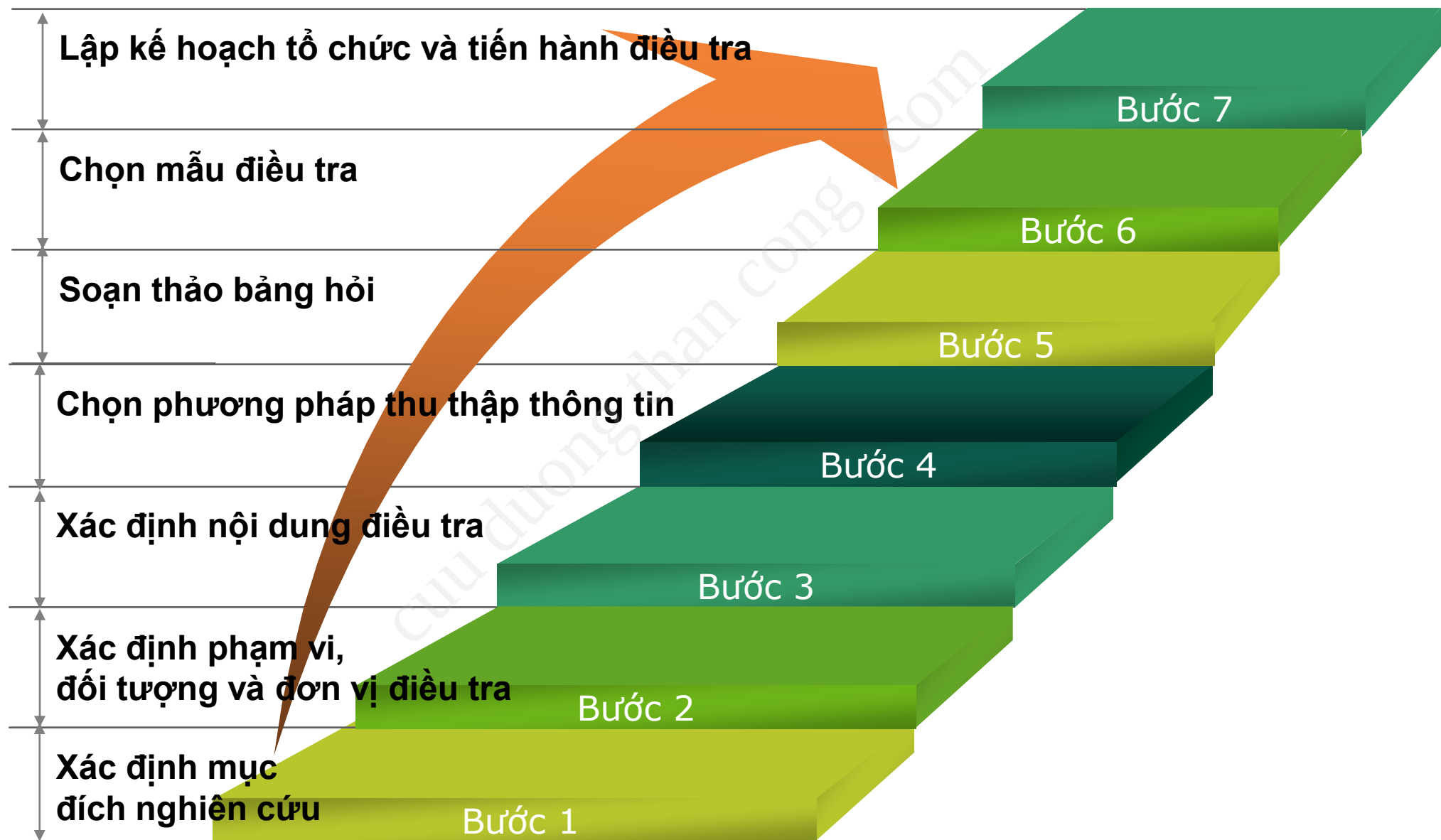
	Cách thức	Ưu điểm	Nhược điểm
Thu thập trực tiếp	Người điều tra chủ động tự mình tiến hành việc tiếp xúc, quan sát các đơn vị được điều tra hoặc trực tiếp phỏng vấn các đơn vị được điều tra và tự ghi chép vào phiếu điều tra	- Chất lượng tài liệu thu được cao - Hạn chế sai sót	- Tốn kém - Người điều tra có ảnh hưởng chủ quan tới đối tượng điều tra
Thu thập gián tiếp	Thu thập tài liệu thông qua bản viết của các đơn vị được điều tra hoặc thông qua các chứng từ sổ sách và các tài liệu có liên quan.	- Tiết kiệm - Không chịu ảnh hưởng ý kiến người điều tra	- Chất lượng tài liệu thu được không cao

4. Các hình thức thu thập thông tin

☆ Báo cáo thống kê định kỳ: hình thức tổ chức điều tra thống kê thường xuyên, có định kỳ theo nội dung, phương pháp và chế độ báo cáo thống nhất do cơ quan có thẩm quyền quy định.

☆ Điều tra chuyên môn: hình thức tổ chức điều tra không thường xuyên, tiến hành theo 1 kế hoạch và phương pháp quy định riêng cho mỗi lần điều tra.

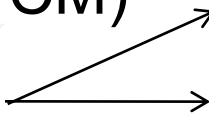
5. Xây dựng phương án điều tra

6. Sai số trong điều tra thống kê

★ Là chênh lệch giữa trị số thu được qua điều tra so với trị số thực tế của hiện tượng

★ Phân loại:

- Sai số do tính chất đại biểu (ĐTCM)
 - Sai số do đăng ký ghi chép:
-
- Sai số ngẫu nhiên
Sai số máy móc

★ Các biện pháp hạn chế sai số:

- Làm tốt công tác chuẩn bị điều tra
- Làm tốt công tác kiểm tra
- Tăng quy mô mẫu (kích thước mẫu)
- Lựa chọn phương pháp tổ chức chọn mẫu thích hợp

II. TỔNG HỢP THỐNG KÊ

- 1 Khái niệm chung
- 2 Những vấn đề chủ yếu
- 3 Phương pháp tổng hợp thống kê

1. Khái niệm chung về tổng hợp thống kê

☆ Khái niệm:

Là tiến hành tập trung chỉnh lý và hệ thống hoá một cách khoa học các tài liệu thu thập được trong điều tra thống kê.

☆ Ý nghĩa:

Xử lý sơ bộ tài liệu, làm căn cứ cho phân tích và dự đoán thống kê, bước đầu phân tích đặc trưng chung của tổng thể.

☆ Nhiệm vụ: Hệ thống hóa

Bước đầu làm cho các đặc trưng riêng của từng đơn vị tổng thể chuyển thành đặc trưng chung của toàn bộ tổng thể.

2. Những vấn đề chủ yếu

- ✓ Xác định mục đích của tổng hợp
- ✓ Xác định nội dung của tổng hợp thống kê
- ✓ Kiểm tra tài liệu dùng vào tổng hợp
- ✓ Xác định phương pháp tổng hợp
- ✓ Chuẩn bị tài liệu để tổng hợp

III. Phân tích và dự đoán thống kê

☆ Khái niệm:

Phân tích và dự đoán thống kê là nêu lên một cách tổng hợp bản chất cụ thể và tính quy luật của các hiện tượng số lớn trong điều kiện nhất định qua biểu hiện bằng số lượng và tính toán các mức độ của hiện tượng trong tương lai nhằm đưa ra các căn cứ cho quyết định quản lý.

III. Phân tích và dự đoán thống kê

☆ Nhiệm vụ:

Nêu rõ bản chất và các tính quy luật của hiện tượng và dự đoán sự phát triển của hiện tượng trong tương lai

☆ Ý nghĩa:

Biểu hiện tập trung kết quả của toàn bộ quá trình nghiên cứu thống kê, không chỉ có ý nghĩa nhận thức mà còn góp phần cải tạo hiện tượng.

III. Phân tích và dự đoán thống kê

☆ Yêu cầu:

- Phân tích và dự đoán thống kê phải tiến hành trên cơ sở phân tích lý luận KTXH
- Phân tích và dự đoán thống kê phải căn cứ vào toàn bộ sự kiện và đặt chúng trong mối liên hệ ràng buộc lẫn nhau.
- Đối với những hiện tượng có tính chất khác nhau phải áp dụng các phương pháp khác nhau.

IV. Trình bày kết quả nghiên cứu

- Mục đích ý nghĩa của việc nghiên cứu từ đó đưa ra các mục tiêu cụ thể
- Hệ thống chỉ tiêu nghiên cứu
- Phương pháp thu thập
- Kết quả điều tra và xử lý sơ bộ tài liệu bằng bảng thống kê và đồ thị thống kê;
- Các kết quả phân tích và các kết luận về bản chất và tính quy luật của hiện tượng và các kết quả dự đoán (nếu có);
- Kiến nghị, đề xuất rút ra qua nghiên cứu thống kê.